

Báránfelhők Charleston fölött

Ha a dombról lepillantana a hajnali sétáló a Charleston-öbölre, meggyőződhetne róla, hogy Béla, a „Három macska” csaposa hazug ember. Ugyanis azt mondta, hogy a tenger nem tud aludni, se lélegezni, mert az csak víz. A hajók meg pláne nem, mert csupa holt fából vannak. Ezt a zárás előtt mondta az utolsó törzsvendégnek, és egyben megkérdezte, hogy ő merre is lakik, meg hogy mi a neve. Hirtelen nem jut eszébe, de abban biztos, hogy ő itt a csapos.

Hát így beszél az, akinek a pálinka elvette az eszét.

Holott nem is kellene mást tenni, mint hajnaltájt felgyalogolni a hegyre, a Dixon-sziklához. Onnan a halk neszre figyelni, amit a nyugati szél odasúg; s már hallja is a tenger morajlását. Meg ha az ember kimeresztí a szemét, láthatná, hogy az alvó bárkák úgy emelkednek, süllyednek, ahogy a tenger lélegzik.

Innen fentről olyan aprónak látszanak a hajók, mint egy fészekalja vízi csirke. Csak a Lisa nevű szkúner magaslik ki közülük, mint egy fenséges kotlós. Nem is mernek messzebb horgonyozni tőle a picik, nehogy valami gyorsjáratú kalózhajó kánya módra egyet is kiragadjon közülük.

Green kapitány volt a Lisa tulajdonosa, de a polgárháború óta a szkúner ki sem mozdult az öbölből. A városban tudták, hogy dacára a vitorlás impozáns külsejének, mint hadirokkant ül a sekély vízben.

Régebben még kérdezték, hogy hol csatázott az öldöklés éveiben – ő csak hümmögött: – Hadititok meg ilyesmi.

Pedig néhányan még emlékeztek a polgárháborúban a fojtogató blokádra. Akkor történhetett vele valami tragédia, mikor a déliek megépítették a világ első tengeralattjáróját, a Hunleyt,¹ hogy segítségével megtörjék az Unió kikötőzárát.

– Talán Green hadmérnök is részt vett a tervezésben?

Első, s egyben utolsó akciója az volt hajónak, hogy elsüllyesztette az északiak tizenkétezer tonnás Husatonic nevű zászlóshajóját. A robbanásba belepusztult a tengeralattjáró is, és vele merült örökre Dixon hadnagy és a társai.

KISSLAKI LÁSZLÓ író, nyelvtanár, volt artista. 1973 óta Németországban él.

1 A Hunley tengeralattjárót 2000-ben felszínre hozták, és 2004-ben a legénységet katonai díszpompával eltemették a charlestoni katonai temetőben.

Lisa, a maga hetven évével és negyven tonnájával, jelenleg a legnagyobb hajó volt a kikötőben. Green csak holnapra várta Helenát, Kornides tíz lábbal hosszabb háromárbocosát százhetven birkával. A görög rabló a gyapjasokat egy állatmenhely gondnokától vette szinte bagóért, mert a birkák bőre alatt pestisbaciulusok laktak. Erről persze a gondnokon kívül csak Kornides tudott. A német cserzővargákat, akik megrendelték, ez nem érdekelte, mert nem a húsból akartak bekecset szabni. Green már jó előre felvette a pénzt Kornidestől, és ennek fejében garantálta, hogy továbbszállítja az árut a szárazföld belsejébe, Susiheim nevű faluig.

Na! – Ezeket, a birkákat kellett Bélának az embereivel a folyón először Goose Creekiig hajókáztatni, hogy az ottani zamatos réteken a bekecsjelöltek minél előbb kövérre legeljék magukat, hogy bírják majd az erőltetett menetet kelet felé. Így legalább minőségi bőrt szállítanak, s nem kell szégyenkezniük a birkáknak. Kár, hogy szegényekkel nem közölték a végcélt, ahol a német tímárok már kisúrolt bőrátató kádakkal várják őket az utolsó fürdőre.

Húsuk meg majd az égbe füstöl, mint mártír őseik a jeruzsálemi áldozati oltárról.

Green nem akarta hajóját egyedül hagyni, azért maga helyett Bélát küldte, hadd keressen ő is szegény pár dollárt. – Azt persze nem mondta, hogy még tizedrészét se kapja annak, amennyit ő már Kornidestől felvett.

A kapitány a fedélzeten élvezte a napmeleg tavaszi szellőt, s elmélkedett a világ folyásáról. Elmosolyodott, mert eszébe jutott a tegnapi látogató. Már ahogy messziről feléje evezett a finom, városi ruhás úr, megérezte, hogy jó üzletet hoz neki az a pasas. Nem tévedett. Mikor a vendég felmászott a hajóra, magára mutatott, s kijelentette, hogy ő Filbinger.

– Nem tesz semmit – mondta Green, de később rájött, hogy dehogyis-nem.

A látogatója elmondta – helyettesítvén egy névjegyet –, hogy ő egy szabad, liberális szennylap tulajdonosa és szerkesztője. A lap főként azokból a cikkekből él, amiket nem jelentet meg. A leleplező írást, amit legközelebb le akar hozni, előre bemutatja az érintettnek, akinek minden pénzt megér, hogy ne szerepeljen a neve az újságban. De sajnos az utolsó héten rálöttek egy nyilvánosházban, ezért egyelőre abbahagyta a zsarolásokat.

Ezek után Filbinger rögtön a tárgyra is tért.

Arról lenne szó – mondta –, hogy ő a százhetven birkát Susiheim közelében az embereivel látszólag elrabolná, mert barátjának jobban kellene a gyapjasok, mint a jöttment német cserzőknek. Azt nem mondta, hogy az a barát a nagyhatalmú s pénzü Mr. Black, a konzervgyáros.

Ez veszélytelen és tisztességes üzlet, gondolta Green, mikor Filbinger pár bankót rakott az asztalra, mert a kapitány nem ment bele a részletfizetésbe. Green eltette a pénzt, s elmagyarázta Filbingernek a tervezett útvonalat. Miután

Kornidestől átveszik majd a birkákat, átrakják őket Alenby bárkájára, és míg lehet, azzal utaznak fel kelet felé a folyón. Onnan aztán négy-öt napi menetelés után már Susiheim alatt fognak járni. Még megegyeztek, hogy mikor megjelennek Filbinger álbantitái, Béláék azonnal megadják magukat.

Green arra ébredt – mert egy kicsit becsukta a szemét –, hogy kialudt a szivarja.

– Béla, hozz kávé! – ordította a csaposának, aki nála lakott a hajón, de eszébe jutott, hogy ő küldte el, vegyék át Kornidestől az állatokat, és rakják át Alenby kalaposmester bárkájára, aki a vízi járművet örökölte, de már a folyó látványától is tengeribeteg lett.

Késő délután befutott Béla, és jelentette, hogy a birkák már a bárkán ülnek, és sürgetik az indulást. Neki meg most készpénz kell, hogy kifizethesse a brigádot, mert italt is akarnak vinni a hosszú útra. Green kifizette a teljes bérüket, nehogy lázadás legyen, és szerencsés utat kívánt a birkás expedíciónak.

A Filbingerrel kitervelt ábrablásról nem szólt a csaposnak.

Már tegnap éjjel átgondolta a dolgot, s jobbnak látta, ha nem említi a kitervelt ábrablást, nehogy később részegen eljárjon valamelyiknek a szája. A kapitánynak rögvest odalenne a becsülete, no meg Filbinger pénzén sem kell osztoznia. Később, amikor Béláék már útban voltak a bárkán Goose Creek felé, Green a vizes hordón pálinkát szopogatott, és ábrándozott. Hirtelen gyengéden elmosolyodott, mert elképzelve, hogy milyen arcot fognak vágni a bőrösök, mikor holtfáradtan beállítanak Béláék Susiheimbe egy fia birka nélkül.

– Te jó isten! Hogy azok mekkora verést fognak kapni a sváb cserzőktől...
– Green beleborzongott.

Ameddig Béláék a vízen jártak, az útjuk még egész kellemes volt, de eljött a pillanat, mikor a folyó elsekélyesedett, és kockázatos lett volna továbbmenni. Ezért McCallagan, aki a víziszonyos Allenby bárkáját kormányozta, kirakta őket egy sík mező partján, amit szétszórt erdő szegélyezett. Még innen is lehetett látni a vagy mérföldnyire a kék eget fűrösztő tavat. A birkák, ahogy már messziről megéreztek az édesvíz szagát, két első patájukkal vadul rángatták a bárka peremét.

Jóval később már a parton, mikor a parázs tetején az utolsó álmosan pislákoló rönk is aludni készült, a tábor jóllakottan szuszogott Isten békés szabad ege alatt. A mennyei csillagcsorda részvétellel hunyorgott le a birkákra, mert ők már tudták, milyen nehéz napok várnak a fertőzött karavánra.

Volt, hogy egész nap meneteltek étlen-szomjan a sziklával, kövekkel bevetett mezőn, néha meg caplattak csüdig merülve a mocsárszéli sásban. Néha az e vidékről elszármazó, sok-sok utat ismerő aggastyán rackajuh is elvétette az irányt. A sok-sok útból éppen csak azt, ahol jártak, nem ismerte.

Ha az utolsók közt vánszorgó állatok közül valamelyikük reményt veszelve leült, hogy ő bizony itt puszta, de nem megy tovább, szomszédjai hóna alatt átfogták, s vonszolták a következő pihenőig.

Jusuf, a sok telet látott vezérürü már nehezen vonszolta magát. Tele lett bogánccsal a gatyafarmára nyírt farbundája, és fején a vezérséget jelentő divatos prémgallérja is kopottan lötyögött.

Az erőltetett menet negyedik napján Jusuf belátta, hogy ezt a tempót nem bírják tartani. Néha meg is álltak, hogy a sor végén rogyadozók is felzárkózhassanak.

Már ő se nézett, se jobbra, se balra, az eget sem fürkészte reménykedve, hogy mikor tűnik fel esőt hozó felhő. Ezért történhetett, hogy nem vette észre kelet felé azt a szürke ködös sávot, ami a horizont peremén húzódott. Éppen hátrafordult, hogy bal patával pihenőt vezényeljen a nyájnak, mikor szurok-ként csillogó ingoványos pocsolyába tévedt. Nem tudott egy lépést sem tenni se előre, se hátra, hiába erőlködött inaszakadtáig.

Tehetetlen kínjában az égre nézett, és sóbálvánnyá dermedt! Kimeredt, tágra nyílt szemmel bámulta a hirtelen feltűnő felhőpamacstot, amint egyre sebesebben és egyre növekedve közeledett feléjük. Lassan egy óriási fehér gyapjas birka alakját öltötte magára, s úgy tűnt, mintha jobbajával előre mutatna a horizont fölé.

Jusuf azonnal könnyebbnek és könnyebbnek érezte testét, majd mintha el-lenállhatatlan, földöntúli erő vonzaná fel a magasba. Közben olyan, eddig még sose érzett melegség járta át a szívét, hogy szinte sírva fakadt a határtalan boldogságában. A következő pillanatban már kiemelkedett a mocsárból, maga alatt hagyta a földet, s szaporán kapálta a levegőt a végtelen égen. Mindig csak a hívogató felhő felé. Az őt követő birkák is egymás után soronként váltak ki a sárból, s léggömb gyanánt, méltóságteljesen lebegtek a vezérürü után. Ahogy egyre távolodtak a birkák a földtől, úgy kezdtek lassan átalakulni bárányfelhővé. Jusuf lassan elérte az óriást, és beleolvadt az irdatlan nagy, átláthatatlan fehér ködtömegbe.

Azt a négy napot, amíg az állatok megérkeznek a rajtaütés helyére, az amatőr martalóc, Juan Maria Gonzales, Filbinger jobbkeze, pásztoraival kellemesen töltötte. Mint egy vasárnapi iskola piknikező gyerekei, a múrablók szárnyast sütöttek, főztek, heverésztek az árnyékot adó tarka lombos fák alatt. Jó kedvük volt, mert Gonzales a bérüket előre kifizette. Jó lesz az otthon a sok éhes szájnak Mexikóban, a falubeli putrikban. Ez a rablás is csak egy hecc lesz, kockázat nélkül.

Juan minden reggel végigpásztázta a látóhatárt egy hatalmas szikla mögül, s elmosolyodott, mikor feltűntek a távolban bukácsoló birkák. Nagyon halkan, de már messziről idehallatszott keserves bégetésük. Előkiáltotta embereit, s elindultak lassan, komótosan a karaván elébe. Béláék is észrevették a messziről közeledő alakokat. Sejtelmük sem volt, hogy kik lehetnek azok, hiszen Green kapitány nem beszélt az álmartalócokról.

Juan Maria Gonzales emberei azért biztonság kedvéért kézben tartották a fegyvereiket. – Sohase lehessen tudni!

A vezér is lehajolt, hogy megkösse a combjára erősített pisztolyok zsinórját, s közben szórakozottan felpillantott az égre, s azonnal úgy maradt görnyedten, mint egy szélütött.

Még látta, hogy a birkák lassan felhővé válnak, csak az utolsók dagasztják még az égen bogárnyi gyufaszál lábacskaikkal a levegőt.

- Santa Maria! Madre de Dios! - hullott térdre Juan, majd áhítattal nézett a távolodó bárányszerű felhők után, és alázatos imába zuhant. Az ábrablók is térdelve, tátott szájjal meredtek az égi csodára.

Később, mikor magukhoz tértek, tudták, hogy birka nélkül nem mehetnek vissza Filbingerhez, mert az golyóval jutalmaz, ezért inkább elváltak egymástól.

Juan hazament a falujába, ahol mélyen tisztelték, mióta megtudták, hogy csodát látott. Esténként a kocsmában szívesen mesélte huszadjára is, mikor ő saját szemével látta, ahogy Szent Kristóf felvezette az égre a birkacsordát, és felhőket csinált belőlük. Az áhítattal hallgató hívek szívesen fizettek neki egy-egy italt, s tisztelettel simogatták azt a kezet, amivel búcsút intett Szent Kristófnak.

Béla is döbbenetesen bámulta a birkák mennybemenetelét, s gyanakodva fürkészte kocsmás barátai arcát, hogy ők is látták-e a csodát, vagy az agya szülte ezt a látomást. De aztán végigmentek az állatok nyomán mindaddig, míg el nem tűntek. - Ez kétségtelen. Itt tényleg csoda történt!

Mit lehet tenni? Majd elmondják a cserzőknek, hogy a birkák elszálltak keleti irányba. Arra keressék!

Igazán jókor jutott eszükbe, mert vagy tíz susiheimi legény előrejött a nyáját fogadni. Először röhögtek a csapos magyarázatán, hiszen hajnalban hallották is a birkák bégetését. De a magyarok csak vonogatták a vállukat. - Akkor kezdődött a verekedés.

Bélák estig futottak, míg elértek egy erdőt, ahol végre lerázták az üldözőket.

Szó szerint féltették a bőrüket, hiszen szakavatott cserzők kergették őket.

Béla, ahogy kipihente magát, elhatározta, hogy új életet kezd. Nem megy vissza Charlestonba, úgyse hinne nekik senki. Csak röhögnének rajtuk.

Hogy eladták a birkákat, az teljesen rendben van, de ez a mese hozzá?

Éjjel felriadt. Teste verítékben úszott, mert Jusufról álmodott. Hirtelen ötlettől vezérelve felkelt, a sötétben sebbel-lobbal összekapkodta cókmojkját, s búcsú nélkül otthagya társait. Hajnalra már messze járt, s megkönnyebbült szívvel gyalogolt Dél-Dakota felé, ahol talán támasza lehet egy magányos, magyar szavú, de tehetős farmerözvegynek.

Filbinger egy éjjel örökre eltűnt a városból, mert a konzervgyáros megbízásából három markáns férfi kereste, s azon kívül még egy szenátor embere, aki pontot akart tenni a zsarolás végére. - Golyóval.

Jóval később a susiheimi események után különös történetek járták be a charlestoni kikötőt egy eltűnt birkacsordáról. Egyesek úgy vélték, hogy ellopták az

állatokat, s Béláék csak ráfógták, hogy csoda történt. Az persze nem csoda, hogy ők is eltűntek még a környékről is. Lehet, nem úsznák meg puszkagolyó nélkül a birkalopást. Sokan viszont elhitték a történetet. Még szemtanúkat is találtak. Például Angyalfit, aki azelőtt a Három macskában sikeresen elitta az eszét, azt mondta, hogy saját szemével látta, mikor a birkacsorda az égbe szállt, de neki akkor sem hittek, ha részeg volt. Egyébként rajta kívül is sokan látták, hogy igenis a birkák felhőként úsztak az égen.

Egy biztos, éspedig az, hogy senki sem tudott semmi bizonyosat.

Azt sem értették, hogy mért kellett Berger doktornak Green vállából egy golyót kivenni.

- Állítólag a kapitány valami elszámolás miatt civakodott Kornides kapitánnyal.

*

Susiheimben a vizsgálatot vezető serifnek a falu apraja nagya megesküdütt, hogy egy fia birkát sem kaptak abban a hónapban.

- Akkor csoda történt az állatokkal - mondta Baumgarten bíró, és visszautazott a fővárosba. A tanúk is belenyugodtak ebbe a változatba, de azért csodálkoztak a bírón, hogy úriember létére hol tanult meg ennyire káromkodni. - Különösen akkor, mikor a szemtanúk eskü alatt vallottak a birkák metamorfózisáról.

Később egész Dél-Karolina szerte elterjedt a csoda híre, hogy 1881-ben Charleston közelében egy egész birkacsorda felcsapott bárányfelhőnek.

Estelente a tábortűz mellett még évekig beszélgettek a cowboyok a hajdani gyapjasok titokzatos eltűnéséről.

Egyszer egy hűvösebb októberi este, Gordon farmján egy ilyen heverésző csoporthoz szegődött éjszakára egy toprongyos kegyeszerárus rózsafüzérköteggel a nyakában. A felhővé lett birkák legendáját szó nélkül hallgatta. Hébehóba el-elcsukló hangon felzokogott. A munkások részvétellel összenéztek, de nem csodálkoztak, hiszen a háború után még évekig elég hibbant járta a vidéket. A szerencsétlen már pirkadatban továbbállt a megszentelt áruival.

Csak a déli itatásnál jött rá Kohlhaas, a midenes, hogy már este miért tűnt neki olyan ismerősnek a kegyeszerárus. Igen! Jó pár éve, hogy látta a városban. Igaz, akkor még előkelő úr volt, s egy gazdag laptulajdonos.

Ha jól emlékszik, valami Filbingernek hívták.